

фактичного матеріала дозволяє утверджувати, що найбільш частотні виразительні одиниці, з допомогою яких обзначен речовий образ дівчини в українських, російських і англійських фольклорних текстах, передають позитивну оцінку, відображають естетичні ідеали народів.

**Ключевые слова:** мовна картина світу, фольклорна картина світу, речовий образ дівчини, речові виразительні засоби.

**Ivliushkina Natalia. Linguistic Image of a Girl in the Texts of Ukrainian, Russian and British Folk Songs.** The article deals with the investigation of lexemes as a means of verbal explication of the image of a girl as a component of Ukrainian, Russian and British linguistic pictures of the world in the folk song texts. Based on the analyzed materials the linguistic means of expression of the main characteristics of the studied image in the folk text of three cultures have been pointed out and described. It has been found out that age is an important feature for linguistic image of a girl. For the characteristics of the image of a girl in Ukrainian, Russian and English folklore texts the number of epithets with a common seme "beautiful" has been given. Common and different ideas of the ethnic groups about the ideal features of girl's appearance have been revealed. Comparisons of the investigated image with natural phenomena, such as the names of flowers, trees, heavenly bodies, have been analyzes, and it has been found out that in the folk-song texts of these three nations different names dominate. The analysis of the actual material gives possibility to state that the most frequent units of expression, with the help of which the linguistic image of a girl in Ukrainian, Russian and English folklore texts is outlined, convey a positive assessment, reflect the aesthetic ideals of the nations.

**Key words:** linguistic picture of the world, folk picture of the world, linguistic image of a girl, linguistics means of expression.

УДК 811.161.2:81'367.5

*Наталія Кобченко*

## СФЕРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИСЛІВНО-КОРЕЛЯЦІЙНОГО ЗВ'ЯЗКУ

Стаття присвячена з'ясуванню специфіки прислівно-кореляційного зв'язку як одного з різновидів подвійного синтаксичного зв'язку. Окреслено потребу заповнення лакун у теорії синтаксичних зв'язків, однією з яких є граматична природа подвійного зв'язку. Запропоновано визначення подвійного синтаксичного зв'язку як такого, що за одного застосування поєднує три компоненти, та показано, що прислівно-кореляційний зв'язок задовольняє всі його ознаки. Вияскравлено новий вияв прислівно-кореляційного зв'язку й відповідно його

диференційовано на два типи – підрядний прислівно-кореляційний та предикативно-кореляційний; схарактеризовано сфери їхньої реалізації. Описано механізми встановлення підрядного прислівно-кореляційного зв'язку в складно-підрядних конструкціях займенниково-співвідносного типу, наголошено на деяких відмінностях його втілення в реченнях симетричної та несиметричної структури. Висвітлено природу та особливості функціонування предикативно-кореляційного синтаксичного зв'язку в реченнях зі звертаннями та займенниковими словами *ти, ви* в ролі формальних підметів.

**Ключові слова:** синтаксичний зв'язок, подвійний синтаксичний зв'язок, прислівно-кореляційний зв'язок, предикативний зв'язок, займенниково-співвідносне складнопідрядне речення, звертання, вокатив, займенникове слово.

**Постановка наукової проблеми та її значення.** Синтаксичні зв'язки без перебільшення можна назвати вихідними поняттями синтаксису, адже вони є фундаментом, на якому тримається будівельний матеріал його центральної одиниці – речення. Саме тому осягнення їхньої сутності, дослідження особливостей реалізації та опис сфер поширення становить одне з найважливіших завдань теоретичної граматики.

**Аналіз досліджень цієї проблеми.** Вивчення цього явища почалося давно й відбувалося активно, завдяки чому сьогодні маємо певне уявлення про типологію синтаксичних зв'язків та досить виважені критерії їхньої класифікації. Обґрунтовані такі структурування системи синтаксичних зв'язків: 1) за напрямом синтаксичної залежності / відсутністю залежності синтаксичні зв'язки поділяють на предикативний, підрядний і сурядний [1; 5; 10]; 2) за участю у формуванні синтаксичних одиниць виокремлюють реченнєвотвірні (предикативний, підрядний прислівний, підрядний детермінантний, сурядний), реченнєвомодифікаційні (підрядний детермінантний, підрядний опосередкований, підрядний подвійний, напівпредикативний, сурядний) і словосполученнєвотвірні (підрядний прислівний у сукупності його форм – узгодження, кореляція, керування, прилягання) синтаксичні зв'язки [3, с. 16–28]; 3) за синтаксичною природою поєднаних компонентів розрізняють однорівневий (поєднує між собою одиниці одного рівня – синтаксичне слово + синтаксичне слово, просте речення + просте речення, складні речення + складне речення) і різнорівневий (поєднує одиниці різних рівнів) [11, с. 370; 18, с. 17], прислівний і реченнєвий [11, с. 373; 16], прислівний (опорним компонентом є синтаксичне слово) і приреченнєвий, або детермінантний (опорним компонентом є предикативний центр речення) [1; 3, с. 16–28; 17],

валентно зумовлений (залежний компонент посідає позицію, відкриту валентністю синтаксичної домінанти) і валентно не зумовлений (залежний компонент перебуває поза валентною рамкою синтаксичної домінанти) синтаксичний зв'язок [1; 3, с. 16–28; 5, с. 198–215; 14, с. 71–80]. Наведені концепції, безперечно, мають теоретичну цінність, однак застосування одного певного критерію не забезпечує послідовної класифікації. Зокрема, диференціюючи зв'язки за участю у формуванні синтаксичних одиниць та за синтаксичною природою поєднаних компонентів, неможливо уникнути внутрішніх перетинів, бо деякі різновиди синтаксичного зв'язку потрапляють відразу до двох груп, на чому наголошують і самі автори деяких класифікацій [3, с. 17]. У цьому аспекті виваженішою постає класифікація за напрямом синтаксичної залежності, оскільки вона унеможлиблює перетин різних типів і форм синтаксичного зв'язку. Однак і її важко назвати універсальною, адже поза нею опиняються такі типи синтаксичного зв'язку, як напівпредикативний, подвійний і недиференційований. Усе це свідчить про потребу випрацювання й застосування комплексу критеріїв класифікації синтаксичних зв'язків. Реалізація цієї потреби відкриє перспективи для створення викінченої типології синтаксичних зв'язків, удосконалення методології аналізу компонентного складу реченневих конструкцій, а також поглибить вчення про співвідношення їхньої семантико-синтаксичної та формально-граматичної структури.

Однією з передумов успішного розв'язання зазначеної теоретичної проблеми є осягнення сутності й особливостей функціонування усіх типів синтаксичного зв'язку. У сучасній граматиці одну з теоретичних лакун становить подвійний синтаксичний зв'язок, тому **метою** пропонованої розвідки постав опис сфер поширення одного з його різновидів – прислівно-кореляційного. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язок таких **завдань**: 1) обґрунтувати подвійну природу прислівно-кореляційного синтаксичного зв'язку; 2) визначити його характерні ознаки; 3) окреслити конструкції, у яких він функціонує.

**Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження.** Щодо подвійного синтаксичного зв'язку загалом, то не всі випадки його реалізації висвітлені в лінгвістичній літературі. Загальноновизнаною є позиція, згідно з якою подвійний синтаксичний зв'язок визначають як зв'язок підмета з подвійним присуд-

ком, вираженим повнозначним дієсловом та прикметником чи його еквівалентом (формально-структурна модель  $S_1+V+Adj_{1,5}$ ), та зв'язок залежного від дієслова знахідного відмінка з так званим предикативним означенням (формально-структурна модель  $V + S_4 + Adj_{4,5}$ ) [1, с. 28–29; 3, с. 23–24; 4, с. 137–140; 5, с. 231; 8, с. 40; 13 та ін.], напр.: *Ваш Михайло лежить в «сусіднім» лісі застрілений* (О. Кобилянська); *Я батька пам'ятаю не старим* (Л. Костенко). Однак спостереження й аналіз мовного матеріалу свідчать про реалізацію подвійного синтаксичного зв'язку й в інших конструкціях. Описувати всі вияви подвійного синтаксичного зв'язку не дозволяє обсяг статті, тому обмежуємося лише розглядом його прислівно-кореляційного різновиду.

Подвійний зв'язок кваліфікуємо як особливий тип синтаксичного зв'язку, що поєднує три компоненти й передбачає одночасну взаємозалежність одного компонента з двома іншими (предикативний тип), підпорядкованість одного компонента відразу двом синтаксичним домінантам (підрядний тип) або підпорядкованість певного компонента одній синтаксичній домінанті та паралельно його взаємозалежність з іншим компонентом (контамінований тип). Однією з його визначальних ознак є порушення принципу закритості, оскільки за одноразового застосування зв'язку поєднуються не два, а три компоненти. Водночас цей факт не дає підстав потрактовувати подвійний зв'язок як відкритий, адже конструкцію, у якій він реалізований, неможливо доповнити необмеженою кількістю однофункційних компонентів.

Сферу реалізації прислівно-кореляційного зв'язку формують складнопідрядні речення займенниково-співвідносного типу. Щоправда, не всі лінгвісти визнають саме підрядний характер цього зв'язку. Т. А. Колосова та М. І. Черемисіна інтерпретують його як взаємопідрядний, убачаючи в поєднанні предикативних частин займенниково-співвідносних побудов складніший, ніж звичайна підрядність, зв'язок [15, с. 162]. Інші дослідники, зокрема В. А. Белошапкова, називають такий зв'язок кореляційним і вважають його особливим виявом підрядного – на рівні з прислівним і детермінантним [11, с. 523–524]. Граматична природа такого зв'язку й справді відповідає ознакам підрядності: він є односпрямованим, бо поєднує нерівноправні компоненти – підрядна предикативна частина залежить від займенникового слова головної; передбачуваним, обов'язковим і сильним, адже опорному прономінативові властива певна семантична

неповнозначність, яку компенсує підрядна частина, окрім того вибір засобів вираження цього зв'язку (сполучників чи сполучних слів) цілком залежить від синтаксичної домінанти (прономінатива). Але не бачимо достатньо підстав потрактовувати цей різновид зв'язку особливим виявом підрядності, оскільки формально-граматична природа поєднаних ним компонентів свідчить про його прислівний характер: опорний компонент виражений одним словом, семантична й граматична специфіка якого зумовлюють наявність залежного компонента та тип сполучного засобу. З огляду на це погоджуємося з позицією тих мовознавців, які кваліфікують цей зв'язок як специфічний вияв підрядного прислівного, що функціонує тільки на рівні складного речення, і визначають його як прислівно-кореляційний [2, с. 315; 14, с. 77–78; 18, с. 252]. Водночас прикметно, що в реалізації прислівно-кореляційного зв'язку беруть участь три компоненти: підрядна предикативна частина формально залежить від прономінатива, а за його посередництва сполучається ще з одним компонентом головної предикативної частини – якому підпорядкований прономінатив або з яким він перебуває у взаємозумовленому зв'язкові, напр.: *Нащо нагадувати зайвий раз про те, від чого людині болить?* (О. Гончар); *Він кинувся в найдавший куток горища, здичавіло рвав покрівлю, поки пробився назовні, не вагаючись, зістрибнув на землю і подався уділлям туди, де темно вивишувалася збавча нуца* (П. Загребельний); *Тільки той ненависті не знає, хто цілий вік нікого не любив* (Леся Українка). З цього приводу слушною є заувага В. М. Ожогана про те, що в займенниково-співвідносних реченнях відбувається не безпосереднє поєднання двох компонентів – прономінативів, а встановлюється зв'язок підрядної частини з релятом за посередництва корелята [6, с. 162, 181]. Отже, є всі підстави витлумачувати прислівно-кореляційний зв'язок як один з різновидів подвійного синтаксичного зв'язку. Специфіка прислівно-кореляційного зв'язку полягає саме у функційному навантаженні займенникового слова головної предикативної частини, яке, за влучним спостереженням І. Р. Вихованця, «об'єднує зміст підрядної і головної частини в одне ціле» та є маркером формальної й змістової незавершеності головної частини [2, с. 337]. До цього лише можемо додати, що прономінатив також виконує важливу роль у розгортанні подвійного синтаксичного зв'язку, адже він перебуваючи в предикативному чи підрядному зв'язкові з

певним компонентом, втягує до цього зв'язку й підрядну предикативну частину.

Висвітлюючи питання про подвійний синтаксичний зв'язок у займенниково-співвідносних реченнях, варто наголосити й на деяких особливостях його реалізації в конструкціях симетричної структури порівняно з конструкціями несиметричної структури. Ця особливість полягає в тому, що в займенниково-співвідносних реченнях симетричної структури подвійність прислівно-кореляційного зв'язку втілена на двох рівнях – на рівні компонентного складу конструкції та на рівні засобів вираження зв'язку. На рівні компонентного складу підрядна предикативна частина залежить від займенникового слова головної частини та опосередковано вступає у зв'язок з компонентом, якому підпорядковане це займенникове слово або з яким перебуває у відношеннях взаємозалежності. На рівні сполучних засобів сполучне слово (корелят), з одного боку, підпорядковує свій вияв прономінативові головної частини (релятові), дублюючи його категорії числа й роду або виражаючись відповідним займенниковим прислівником, а з іншого – перебуває у валентній рамці предиката підрядної частини, набуваючи відповідної відмінкової форми, або сполучається детермінантним зв'язком із предикативним центром підрядної частини, напр.: *Коли так, то чи знаємо ми напевне, що Асата і є **той**, кого Йоханана кличе Чужим Царем?* (М. Соколян); *Бо не мине **тому** без кари, **хто**, в серці стамувавши гнів, візьме нас на печалі мари віддать землі на перегній* (І. Калинець); *Але ж Матерія якраз і є **та** сила, без **якої** й самий Дух не може існувати* (П. Тичина).

Обстеження мовного матеріалу дає підставити говорити про ще одну сферу функціонування прислівно-кореляційного зв'язку, а саме його предикативного різновиду, яку утворюють речення зі звертаннями та особовими займенниковими іменниками 2-ої особи, напр.: *Благословенна будь же **ти**, **хвилино**, коли почула я дитячий крик* (Л. Костенко); ***Ти** люби мене, чорний **цигане**, Поки ніч – як вино – густа* (М. Матіос). Треба зазначити, що питання про зв'язок звертання з іншими компонентами речення було й залишається складним і дискусійним. Деякі науковці не визнавали існування такого зв'язку [7, с. 407–408; 12, с. 224 та ін.], проте сьогодні реалізація граматичного взаємостосунку між вокативом і предикатом теоретично обґрунтована [1, с. 66; 9]. Вокатив посідає валентно зумовлену позицію суб'єктної синтаксеми, а дієслово-присудок координує з ним свої

категорії особи й числа, у такий спосіб між ними встановлюється предикативний зв'язок, напр.: *Стережіть її, янголи, беріть під крило легке* (С. Жадан). Якщо ж у реченнєвій побудові формальним підметом є займенникове слово *ти* або *ви*, то дієслово вступає у взаємозв'язок із двома компонентами – прономінативом і вокативом. Коли роль присудка виконує дієслово у формі теперішнього часу або наказового способу, він координує свій вияв (число й особу) з прономінативом і за його посередництва з вокативом, напр.: *Ти, єпископе, на шляху до Києва заїдеши в Кведлінбург і матимеш розмову з Оттоном* (С. Склярєнко); *Дай мені ти крила, Україно, в нинішній і всі прийдешні дні* (М. Сингаївський). Коли ж присудок виражений дієсловом минулого часу або є складеним іменним, він координує свій вияв із вокативом і безпосередньо (рід), і за посередництва прономінатива (число й особа), напр.: *Безжалісна музо! куди ти мене завела?..* (Леся Українка); *Мій рідний краю, зроду ти не мав нейтральних барв, тих прісних пуританок* (Л. Костенко); *Ой палка ти була, моя пісне!* (Леся Українка). Поряд із цим можна говорити про кореляцію звертання й займенникового іменника в числі й особі, адже вокатив втілює значення 2-ої особи. Той факт, що в реалізації синтаксичного зв'язку в таких конструкціях беруть участь три компоненти й координація присудка з вокативом відбувається або тільки за посередництва прономінатива, або одночасно за посередництва прономінатива й безпосередньо, уможлиблює потрактовувати його як подвійний предикативно-кореляційний.

**Висновки та перспективи подальшого дослідження.** Отже, прислівно-кореляційний зв'язок є одним з різновидів подвійного синтаксичного зв'язку й відповідно до напряму залежностей між поєднаними компонентами поділяється на два типи – підрядний прислівно-кореляційний та предикативно-кореляційний. Сферу поширення підрядного прислівно-кореляційного зв'язку становлять складнопідрядні займенниково-співвідносні речення. А предикативно-кореляційний зв'язок реалізовується в конструкціях зі звертаннями, які дублюються займенниковими іменниками *ти*, *ви*. До перспектив подальшого дослідження належить вивчення інших виявів подвійного синтаксичного зв'язку та опис сфер їхнього функціонування.

#### *Література*

1. Вихованець І. Р. Нариси з функційного синтаксису української мови / І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1992. – 224 с.

2. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис : [підручник] / І. Р. Вихованець. – К. : Либідь, 1993. – 368 с.
3. Загнітко А. П. Основи українського теоретичного синтаксису. – Ч. 1 / А. П. Загнітко. – Горлівка : ГДПІМ, 2004. – 228 с.
4. Кононенко В. І. Подвійні синтаксичні зв'язки / В. І. Кононенко // Кононенко В. І. Мова. Культура. Стилль : [зб. ст.] / В. І. Кононенко. – Київ ; Івано-Франківськ : Плай, 2002. – С. 133–150.
5. Мірченко М. В. Структура синтаксичних категорій : [монографія]. – [2-ге вид., переробл.] / М. В. Мірченко. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2004. – 393 с.
6. Ожоган В. М. Займенникові слова у граматичній структурі сучасної української мови : [монографія] / В. М. Ожоган. – К. : Вид-во Ін-ту укр. мови, 1997. – 231 с.
7. Пешковский А. М. Русский синтаксис в научном освещении. – [8-е изд., доп.] / А. М. Пешковский. – М. : Яз. славян. культуры, 2001. – 544 с.
8. Распопов И. П. Строение простого предложения в современном русском языке / И. П. Распопов. – М. : Просвещение, 1970. – 190 с.
9. Скаб М. С. Підмет апеляції у синтаксичних конструкціях української мови / М. С. Скаб // Лінгвістичні студії : [зб. наук. пр.] / укл. : А. Загнітко (наук. ред.) та ін.]. – Вип. 10. – Донецьк : ДонНУ, 2002. – С. 64–71.
10. Слинко І. І. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання : [навч. посіб.] / І. І. Слинко, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. – К. : Вища шк., 1994. – 670 с.
11. Современный русский язык : [учебник] / В. А. Белошапкова, Е. А. Земская, И. Г. Милославский, М. В. Панов ; [под ред. В. А. Белошапковой]. – М. : Высш. шк., 1981. – 560 с.
12. Сучасна українська літературна мова: синтаксис / [за заг. ред. І. К. Білодіда]. – К. : Наук. думка, 1972. – 515 с.
13. Томусяк Л. М. Семантико-синтаксична організація речень з дуплексивами : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Л. М. Томусяк. – Чернівці, 1999. – 199 с.
14. Христіанінова Р. О. Складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові : [монографія] / Р. О. Христіанінова. – К. : Ін-т укр. мови ; Вид. дім Дмитра Бураго, 2012. – 368 с.
15. Черемисина М. И. Очерки по теории сложного предложения. – Изд. 2-е, испр. и доп. / М. И. Черемисина, Т. А. Колосова ; [отв. ред. З. Д. Попова]. – М. : Книж. дом «ЛИБРОКОМ», 2010. – 226 с.
16. Чикина Л.К. Присловные и предложенческие связи в русском синтаксисе : [учеб. пособ.] / Л. К. Чикина, В. В. Шигуров. – М. : Флинта ; Наука, 2009. – 192 с.
17. Шведова Н. Ю. Детерминирующий объект и детерминирующее обстоятельство как самостоятельные распространители предложения / Н. Ю. Шведова // Вопр. языкознания. – 1964. – № 6. – С. 77–93.
18. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : [підручник] / К. Ф. Шульжук. – К. : Вид. центр «Академія», 2004. – 408 с.



*References*

1. Vykhovanets I. R. Narysy z funktsionalnogo syntaksysu ukrainskoi movy / I. R. Vykhovanets. – K. : Nauk. dumka, 1992. – 224 s.
2. Vykhovanets I. R. Hramatyka ukrainskoi movy. Syntaksys : [pidruchnyk] / I. R. Vykhovanets. – K. : Lybid, 1993. – 368 s.
3. Zahnitko A. P. Osnovy ukrainskoho teoretychnoho syntaksysu Ch. 1 / A. P. Zahnitko. – Horlivka : HDPIIM, 2004. – 228 s.
4. Kononenko V. I. Podviyni syntaksychni zviazky / V. I. Kononenko // Kononenko V. I. Mova. Kultura. Styl. : [zb. st.] / V. I. Kononenko. – Kyiv ; Ivano-Frankivsk : Plai, 2002. – S. 133–150.
5. Mirchenko M. V. Struktura syntaksychnykh katehoriï : [monohrafiia]. – [2-he vyd., pererobl.] / M. V. Mirchenko. – Lutsk : RVV «Vezha» Volyn. derzh. un-tu im. Lesi Ukrainky, 2004. – 393 s.
6. Ozhohan V. Zaimennykovi slova u hramatychnii strukturi suchasnoi ukrainskoi movy : [monohrafiia] / V. Ozhohan. – K. : Vyd-vo in-tu ukr. movy, 1997. – 231 s.
7. Peshkovskii A. M. Russkii sintaksis v nauchnom osveshchenii. – [8-e izd., dop.] / A. M. Peshkovskii. – M. : Yazyki slavianskoi kultury, 2001. – 544 s.
8. Raspopov I. P. Stroenie prostoho predlozheniia v sovremennom russkom yazyke / I. P. Raspopov. – M. : Prosveshcheniie, 1970. – 190 s.
9. Skab M. S. Pidmet apeliatsii u syntaksychnykh konstruktsiiah ukrainskoi movy / M. S. Skab // Lnhvistychni studii : [zb. nauk. pr.] / ukl. : A. Zahnitko (nauk. red.) ta in.]. – Vyp. 10. – Donetsk : DonNU, 2002. – S. 64-71.
10. Slynko I. I. Syntaksys suchasnoi ukrainskoi movy. Problemni pytannia : [navch. posib.] / I. I. Slynko, N. V. Huivaniuk, M. F. Kobylanska. – K. : Vyshcha shk., 1994. – 670 s.
11. Sovremennyi russkii yazyk : [uchebnik] / V. A. Beloshapkova, E. A. Zemskaiia, I. H. Miloslavkii, M. V. Panov ; [pod red. V. A. Beloshapkovoi]. – M. : Vysshiaia shk., 1981. – 560 s.
12. Suchasna ukrainska literaturna mova: syntaksys / [za zah. red. I. K. Bilodida]. – K. : Nauk. dumka, 1972. – 515 s.
13. Tomusiak L. M. Semantyko-syntaksychna orhanizatsiia rechen z dupleksyvamy : dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.01 / L. M. Tomusiak. – Chernivtsi, 1999. – 199 s.
14. Khrystianinova R. O. Skladnopidriadni rechennya v suchasniï ukrainskii literaturnii movi : [monohrafiia] / R. O. Khrystianinova. – K. : In-t ukr. movy ; Vyd. dim Dmytra Buraho, 2012. – 226 s.
15. Cheremisina M. I. Ocherki po teorii slozhnogo predlozheniia. – Izd. 2-e, ispr. i dop. / M. I. Cheremisina, T. A. Kolosova ; [otv. red. Z. D. Popova]. – M. : Knizh. dom «LIBROKOM», 2010. – 226 s.
16. Chikina L. K. Prislovnye i predlozhencheskie sviazi v russkom sintaksise : [ucheb. posobiye] / L. K. Chikina, V. V. Shygurov. – M. : Flinta ; Nauka, 2009. – 192 s.
17. Shvedova N. Yu. Determiniruiushchii obekt i determiniruiushchee obstoiatelstvo kak samostoiatelnye rasprostraniteli predlozheniia / N. Yu. Shvedova // Voprosy yazykoznaniia. – 1964. – № 6. – S. 77–93.

18. Shulzhuk K. F. Syntaksys ukrainskoi movy : [pidruchnyk] / K. F. Shulzhuk. – K. : Vyd. tsentr «Akademiia», 2004. – 408 s.

**Кобченко Наталья.** Сферы реализации присловно-корреляционной связи. Статья посвящена освещению специфики присловно-корреляционной связи как одной из разновидностей двойной синтаксической связи. Намечена необходимость заполнения лакун в теории синтаксических связей, одной из которых является грамматическая природа двойной связи. Предложено определение двойной синтаксической связи как такой, которая при одном применении соединяет три компонента, и показано, что присловно-корреляционная связь удовлетворяет все эти признаки. Описано новое проявление присловно-корреляционной связи и соответственно ее дифференцировано на два типа – подчинительная присловно-корреляционная связь и предикативно-корреляционная связь; охарактеризованы сферы их реализации. Показаны механизмы установления подчинительной присловно-корреляционной связи в сложноподчиненных конструкциях местоименно-соотносительного типа, подчеркнуты некоторые различия ее проявления в предложениях симметричной и несимметричной структуры. Освещена природа и особенности функционирования предикативно-корреляционной синтаксической связи в предложениях с обращениями и местоименными словами *ти, ви* в роле формальных подлежащих.

**Ключевые слова:** синтаксическая связь, двойная синтаксическая связь, присловно-корреляционная связь, предикативно-корреляционная связь, местоименно-соотносительное сложноподчиненное предложение, обращение, вокатив, местоименное слово.

**Kobchenko Natalia. Spheres of Realization of the To-Word-Correlative Connection.** The paper deals with clearing up the particularities of the to-word-correlative connection as one of the types of double-connection. The grammar essence of the double-connection is one of the lacunas in the theory of syntactic connections. The necessity of filling this gap is outlined. The double-connection is determined as a connection, which connects three components at once. The property of to-word-correlative connection to answer to demands of double-connection is shown. The new type of to-word-correlative connection is revealed. According to it subordinated to-word-correlative and predicated-correlative connections are considered. The spheres of their realization are characterized. The peculiarities of subordinated to-word-correlative connection in the pronominal-relative compound sentences are described. The difference in its realization in the sentences of symmetrical and unsymmetrical structure is emphasized. The essence of predicated-correlative connection is explained. Its function in the sentences with allocutions and pronouns *tu, vi* as formal subjects is revealed.

**Key words:** syntactic connection, double-connection, to-word-correlative connection, predicated-correlative connection, pronominal-relative compound sentence, allocution, vocative, pronominal word.